

Kiševićovo „Havino preklinjanje“ treba ostati literarni dokument stradalništva naših majki i neiscrpan izvor nadahnuća novim generacijama.

U drugom dijelu knjige, pod naslovom „Bosanski jezik i njegova hiljadugodišnja postojanost“, dr. Huković u sedam veoma zanimljivih, analitičkih i argumentiranih radova govori o svojoj ličnoj i profesionalnoj zainteresiranosti za korijene, tokove razvoja i odbranu autentičnog bosanskog jezika. Tako, na stranicama ovoga poglavlja, iščitavamo veoma vrijedne i naučno utemeljene informacije o najstarijem spominjanju i ranijoj upotrebi bosanskog jezika svih žitelja Bosne i Hercegovine. „U svojoj burnoj, viševjekovnoj tradiciji, Bošnjaci su čuvali i njegovali svoj jezik, čuvajući i njegujući svoju duhovnost i autohtonost“, a onda konstatira kako jezičku politiku dnevnih novina, časopisa i magazina ne prati niko od mjerodavnih, bez reakcije ostaju kako pojedinci, tako i društvo. Odgovarajući na napade pojedinaca da je bosanski jezik opterećen turcizmima, Huković pravi razliku između turcizama i germanizama ili rusizama, tvrdeći da turcizmi daju bosanskom jeziku poseban kolorit i da oni nisu tuđice u bosanskom jeziku. „Ko tretira jezičku građu sa ovih prostora i ovoga podneblja bez turcizama, njegov opis događaja je blijed i ne odražava Bosnu onakvu kakva je ona uistinu bila... Zamislite pjesmu 'Imal' jada kò kad akšam pada, kad mahale fenjere zapale, a sa đula jeca glas bulbula... bez turcizama“, navodi Huković.

U trećem dijelu knjige, pod naslovom „Obrazovne ustanove – faktor humanizacije međuljudskih odnosa“, imajući u vidu činjenicu da je Bosna i Hercegovina uvijek bila i ostala višenacionalna zajednica, dr. Huković, kao iskusan profesor i aktivan sudionik odgojno-obrazovnog procesa, ističe koliko je važnost pravilnog, svestranog i djelotvornog obrazovanja i odgoja mladih. Kao profesor bosanskog jezika i književnosti, dr. Huković je, temeljitom analizom programskih sadržaja u nastavi književnosti, pokušao, a kod onih mislećih vjerovatno i uspio, dokazati, koliko su neka književna djela uticala na stvaranje iskrivljenog mišljenja o Bošnjacima, islamu i njihovoj

ulozi u društvenom životu zemlje. Huković jasno markira četiri okolnosti u nastavi književnosti koje su uticale na stvaranje mržnje prema Bošnjacima i islamu: postojanje književnih djela u nastavi književnosti koja direktno ili indirektno pozivaju na istrebljenje Bošnjaka, prisustvo književnih djela koja govore o stradnju Srba u Drugom svjetskom ratu, ali ne i muslimana, neuvrštavanje u nastavne planove i programe djela koja objektivno i istinito pokazuju život Bošnjaka muslimana te dodvoravajući odnos muslimanskih pisaca antimuslimanskim režimima u nastojanju da potvrde mišljenje srpskih histografa o negativnoj ulozi muslimana kao turskih sluga.

U svojim drugim razmišljanjima, autor nam poručuje da djecu treba učiti da se uvažavaju, a ne toleriraju. Nakon svega, u tekstu pod naslovom „Neiskorištena šansa stoljeća“, autor će s gorčinom zaključiti: „Desilo se ono od čega smo strahovali. Ni riječi o agresiji na državu Bosnu i Hercegovinu, dok o užasnom zločinu izvršenom nad bošnjačkim narodom nema traga ni u jednom udžbeniku. U programima književnosti za srednje škole, i u jezgrima i entitetskim programima, sve je po starom, uz neke male, ali smiješne opaske...“

U četvrtom dijelu knjige, pod naslovom „Osvrti i komentari“, pred nama je čitava lepeza tekstova, reagiranja, osvrti objavljenih kao autorova smjela i usamljena reakcija na nakaradno tretiranje pojedinih događaja ili pojava. Tako je dr. Huković, u tekstu objavljenom u aprilu 2003. godine u „Oslobođenju“, u povodu uklanjanja novinara Senada Hadžifejzović i Midhete Kurspahić sa FTV-a, između ostalog konstatirao: „Na FTV-u nema bosanskog jezika. Niti su urednici išta učinili da se, uz 'glasovanje', 'tijekove', 'čimbenike', 'udruge', čuje izvorna leksika kojom su se stoljećima služili Bošnjaci muslimani. Ne čujemo da voditelj dnevnika dosljedno i svugdje izgovara fonemu 'h' gdje joj je po etimologiji mjesto...“ Citirajući još jednu misao koju smo pročitali na stranicama ove knjige, a koja kaže: „Ostati neuk, velika je nesreća za pojedinca, a onda i nesreća za zajednicu“, kao i misao akademika Nedžada Ibrišimovića, koji se poziva

na iskonsko, ali zaboravljeno narodno poštovanje starca i njegove mudrosti, uz želju da mnoge vrijedne događaje spomena vrijedne u ovoj knjizi, poput hrabrih Sarajki koje su se sa šerefeta Ali-pašine džamije borile protiv austrougarskih vojnika, „bošnjačka pamet prigrlila kao svoje biserje i kao svoju trajnu zadaću“, ovu knjigu toplo preporučujemo svima koji vjeruju u ideju Bosne, ali i onima koji su u nju na bilo koji način sumnjali.

Dr. Muhamed Huković, odlukom Organizacionog odbora, ovogodišnji je dobitnik Povelje za životno djelo „Hassan Kaimija“.

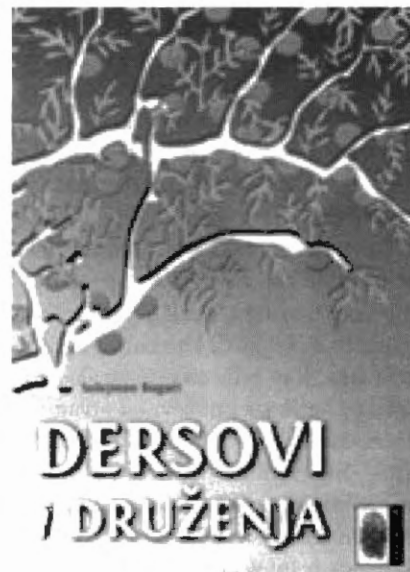
Zehra Alispahić

#### O DUHOVNIM VIRUSIMA, ANTI-BIOTICIMA, DETERDŽENTIMA I JOŠ MNOGO ČEMU

*Dersovi i druženja*, Sulejman Bugari, Sarajevo, Connectum, 2. izd., 2009, 191 str.

Komunikolozi nam kažu da je za uspješnu komunikaciju potrebno ispuniti četiri uvjeta: poznavati publiku, imati adekvatnu poruku, izabrati odgovarajući način i prenositelja poruke. U slučaju ove knjige svi uslovi uspjeha su ispunjeni do nesvakidašnjih razmjera.

Hafiz Sulejman poznaje svoju publiku bolje možda nego iko u ovom društvu.



Pilotskim rječnikom kazano, on ima satnicu za instruktora daija. Otuda je on i kredibilan prenositelj poruke. Njegova poruka je istinsko, halal osvježanje. Dok nas mnogi drugi u vjeri pokušavaju samo podučiti i usmjeriti, on nas kao rijetko ko hrabri i bodri na nezvjesnom životnom putu. Povrh toga, ona nas potiče da i drugima pružimo ruku podrške kad posrnu: „Ako neko padne pa se povrijedi, nemoj mu reći: Što si pao? Pomozi, odvedi ga doktoru i nemoj pričati okolo da je pao - fizički ili duhovno (56).“

Dok nam drugi u uzaludnoj utrci s Goglom i *Wikipedijom* nude informacije on nam s nevjerovatnom lahkoćom pomaže da jačamo i snažimo našu volju, našu predanost i našu odlučnost da budemo bolji. Dok drugi raspiruju mržnju hafiz širi pozitivnu energiju i gaji plemenita svojstva u nama: skromnost, brigu za druge, samilost, praštanje, samokritiku, pristupačnost.

Kao i do sada pristupačnost Hafizovog jezika je još jedna njegova komparativna prednost bilo da govori o duhovnim deterdžentima i antibioticima, sezonskom zikru, doktoru nauka za šejtanske spletke, šejtanu koji nam instalira viruse, suvišnim fajlovima koje smo u sebe instalirati i od kojih nam se valja čistiti ili o tome kako nam je vjera „pod razno“: „Tretiramo je kao nešto usput - ako stignemo, dobro i jest. Vjera mora biti prva tačka i našeg dnevnog i našeg noćnog reda. Sve dok ne bude tog reda, životi će nam biti nered (68).“

Omiljeni sarajevski hatib simpatično ismijava naše mahane kakva je ustrajnost u praćenju sapunica čije propuštene dijelove obavezno „naklanjamo“. On nudi popularne i lahko dostupne odgovore na teška teološka pitanja kao što je ono o vjeri koju ne prate dobra djela: „Ako klanja, ne znači i da je dobar! Džamija je mjesto gdje se samo učlanjuje da čovjek bude dobar. A hoće li položiti i kako, to ćemo tek vidjeti... (74). On svome čitaocu vješto privodi kur'ansko učenje o univerzalnosti Poslanikove milosti: „Ako je Muhammed, s.a.v.s., milost cijelom čovječanstvu, onda to važi i za Peru, i za Srđana,

i za Jozu, i za Davida, i za Johna, i za Hansa, i za Sulejmana, i za životinje, i za biljke, ...Za sve što postoji! Razmišljamo li mi, uopće, o toj milosti? (25). A još je vještiji u odgovaranju od riskantnih odluka lahkoumnih djevojaka prilikom izbora 'rizičnih' bračnih partnera kakve su pijanice: „U odnosima s ljudima prva i najvažnija vodilja treba nam biti odgovor na pitanje zna li ta osoba za Gospodara! A čime se mi rukovodimo? Je li zgodan, šarmantan, bogat... Kakve su mu okice? Zelene, a samo malo crvene. Crvene, jašta, od pića! Nema veze, šta fali malo?! Pazi samo da tebi oči ne budu modre ako su njemu crvene!“

U stilu tradicionalnih duhovnih učitelja on majstorski koristi primjere i metafore; on nam kazuje priče i tako nas s lahkoćom dovodi do cilja, duhovnoga razvoja. Praksa je stara ali i savremena: najbolje je učenje kroz zabavu. Ova knjiga i podučava i poučava, i osvježava i oraspoločuje. Hafiz vas sigurno neće uspavati. Za te potrebe tražite neku drugu knjigu, ili tabletu, šta već preferirate.

Bez imalo sumnje, ovo je vrlo korisno štivo kako za vjernike pojedinačno tako i za imame, hatibe, muallime, vjeroučitelje, studente i, svakako, analitičare Hafizovog popularnog diskursa. A jedino što bih ovom prilikom sugerirao autoru i izdavaču za naredna izdanja ove knjige, kao i drugih Hafizovih naslova ako Bog da, je da se makar okvirno navedu izvori rjeđe citiranih predaja posebno kada one nose manje nepoznate poruke. Da Allah blagoslovi autorov trud!

Ahmet Alibašić

WEB-STRANICA UDRUŽENJA  
VJEROUČITELJA KANTONA SARAJEVO

[www.vjeroucitelji.ba](http://www.vjeroucitelji.ba)

Uvod

U savremenim komunikacijama vjest ima rok trajanja. Upravo zato neki web-portali i nastupaju pod sloganom: Danas na netu, sutra u novinama! Iz ovoga možemo dosta naučiti ako želimo biti servis vjeroučiteljima i ostalima. Ali, ako želimo samo u godišnji izvještaj napisati da održavamo web-stranicu, to je onda druga stvar.

U nadležnosti Vjersko-prosvjetne službe VPS djeluje 873 vjeroučitelja koji predaju u osnovnim i srednjim školama. Ali, kad se pogleda link „Vjeronauka“ na web-stranici Rijasetu IZ, vrlo lahko je uočiti naš već poznati amaterizam – ubaci input informacije i tu je kraj. Na tome linku nema ništa. Sadržaj na njemu nije mijenjan od kako je postavljen. Svoj prijedlog za redizajn dali smo u martu ove godine, ali odgovor još nismo dobili. Stoga je neprocjenjivo važno što se početkom prošle 2008. godine pojavio web-portal [www.vjeroucitelji.ba](http://www.vjeroucitelji.ba)

Ovaj web u situaciji kakva jest ima priliku postati istinski servis svih vjeroučitelja i samim time web-portal No1 kad je u pitanju islamska vjeronauka u BiH. Hoće li to njegovo uredništvo znati iskoristiti, ostaje da se vidi.

Vjeronaučni web-portali trebali bi postepeno prerastati u funkcionalne servise svih naših vjeroučitelja. Radi uporedbe, mogu poslužiti dvije trenutno jedine web-stranice kad je u pitanju islamska vjeronauka u BiH. Kad se uporedi web-portal Udruženja vjeroučitelja Kantona Sarajevo ([www.vjeroucitelji.ba](http://www.vjeroucitelji.ba)) i Savjeta vjeroučitelja Tuzlanskog muftijstva ([www.vjerouciteljimt.ba](http://www.vjerouciteljimt.ba)), lahko je primijetiti da je web Udruženja vjeroučitelja Kantona Sarajevo postigao znatno više. Iako je web-stranica Savjeta vjeroučitelja Tuzlanskog muftijstva aktivna već duže od šest mjeseci, ona do sada gotovo ništa nije ponudila. Za razliku od nje, [www.vjeroucitelji.ba](http://www.vjeroucitelji.ba) izrasla je u ozbiljan servis. Da primijetiti i da je znatno lakše nešto raditi i postići rezultate